

سوالات متداول آنلاین

۱- معاملات اوراق بهادار در بورس تهران در چه ساعاتی انجام می گیرد؟

معاملات اوراق بهادار از ساعت ۰۹:۰۰ تا ۱۲:۳۰ روزهای شنبه تا چهارشنبه هر هفته به جز روزهای تعطیل انجام می شود. همچنین ساعت پیش گشایش بازار که در آن امکان انجام معاملات وجود ندارد از ساعت ۸:۳۰ شروع و تا ساعت ۰۹:۰۰ ادامه می یابد که در آن امکان ورود سفارشات و تغییر قیمت وجود دارد.

۲- دامنه روزانه نوسان قیمت در بورس تهران چند درصد است؟

در حال حاضر دامنه نوسان روزانه قیمت سهام در هر روز نسبت به قیمت پایانی روز گذشته، می تواند از +۴ درصد تا -۴ درصد، تغییر کند و حق تقدم سهام دو برابر این میزان امکان نوسان دارد. در فرابورس نیز دامنه نوسان سهام +۵ تا -۵ درصد می باشد. در عرضه اولیه سهام و روز بازگشایی نماد معاملاتی مطابق شرایطی که در دستورالعمل معاملات ذکر شده است بدون محدودیت در نوسان معامله خواهد شد.

۳- آیا سازوکار خاصی برای خرید سهام شرکت هایی که برای اولین بار در بورس عرضه می شوند، وجود دارد؟

بله، عرضه سهام شرکت های تازه پذیرفته شده هم بر اساس ساز و کار حراج انجام می شود اما تفاوت هایی با معاملات معمول دارد. خریداران سفارش های خرید خود را با قیمت های پیشنهادی از طریق کارگزاران وارد سامانه معاملاتی می کنند. در پایان نشست معاملاتی، فروشنده بر اساس قیمت های پیشنهادی خریداران، قیمت فروش خود را اعلام می کند و بر اساس آن معامله انجام می شود. در این مرحله درصدی از سهام شرکت برای فروش عرضه می شود. البته در روز عرضه اولیه، محدودیت دامنه نوسان روزانه اعمال نمی شود.

۴- اولویت بندی سفارش ها در سامانه معاملات، چگونه انجام می شود؟

اولویت سفارش های وارد شده به سامانه، ابتدا بر اساس قیمت می باشد و برای سفارشات با قیمت یکسان، اولویت زمانی مطرح می گردد که باعث تشکیل صف خرید و فروش می شود. بر اساس اولویت قیمت، یک سفارش خرید (فروش) اوراق بهادار با بیشترین (کمترین) قیمت در ابتدای صف خرید (فروش) قرار می گیرد و بر اساس اولویت زمان، سفارشی که زودتر وارد سامانه معاملات شود جلوتر از سفارش هم قیمت خود قرار می گیرد. معامله هنگامی انجام می شود که سفارش های خرید و فروش، قیمت یکسان داشته باشند.

۵- تسویه معاملات چیست و چگونه انجام می شود؟

پس از انجام معاملات، تسویه معاملات بین فروشنده و خریدار توسط کارگزار فروشنده و کارگزار خریدار از طریق شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه انجام می شود. شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه به عنوان امین نقش اتاق پایاپای را ایفا می کند. تسویه معاملات سه روز کاری بعد از انجام معامله (T+3) صورت می گیرد.

۶- کارگزار ناظر کیست و چه نقشی بر عهده دارد؟

با راه اندازی سامانه جدید معاملات دارایی سهامداران در هر یک از نمادهای معاملاتی زیر نظر یک کارگزار قرار گرفت که به آن کارگزار ناظر گفته می‌شود و از آن پس سهامداران دارایی سهام خود را در هر نماد معاملاتی صرفاً از طریق کارگزار ناظر خود در آن نماد معاملاتی می‌توانند به فروش برسانند. هرچند سهامداران می‌توانند با مراجعه به هر یک از کارگزاران نسبت به خرید سهام اقدام نمایند.

ممکن است دارایی سهامدار در یک نماد معاملاتی زیر نظر یک کارگزار ناظر و در نماد معاملاتی دیگر زیر نظر کارگزار ناظر دیگری باشد.

در زمان راه‌اندازی سامانه معاملاتی جدید کارگزار ناظر بر اساس سوابق فعالیت سهامدار با کارگزاران مختلف در بورس اوراق بهادار تعیین گردید.

۷- روشهای تغییر کارگزار ناظر چیست؟

سهامداران می‌توانند جهت تغییر کارگزار ناظر خود به یکی از روشهای زیر اقدام نمایند:

-مراجعه حضوری به شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه و ارائه اصل و تصویر شناسنامه و کارت ملی

- مراجعه به یکی از دفاتر کارگزاری که تمایل دارند در آن نماد معاملاتی به عنوان کارگزار ناظر فعالیت نمایند.

۸- چگونه مشتریان گواهی سپرده و وجوه نقد خود را در اختیار کارگزار قرار می‌دهند؟

مشتریان باید همزمان با تکمیل فرم سفارش خرید یا فروش، وجوه نقد و گواهی سپرده سهام یا اصل برگه سهام خود را تحویل کارگزار نمایند و کارگزاران مسئول انجام تسویه معاملات با شرکت سپرده گذاری هستند. البته در عمل بیشتر مشتریان ترجیح می‌دهند که گواهی سپرده سهامی که قبلاً خریداری کرده‌اند نزد کارگزار باقی بماند تا در زمان فروش نیازی به تحویل آن نباشد. همچنین پرداخت وجه خرید سهام هم از طریق واریز به حساب کارگزاری انجام میشود.

۹- آیا مشتریان می‌توانند نزد چند کارگزار حساب داشته باشند؟

بله، هر مشتری می‌تواند نزد هر کارگزار یک حساب داشته باشد هرچند به دلیل دریافت خدمات بهتر توصیه می‌شود هر مشتری فقط با یک کارگزار کار کند.

۱۰- P/E، EPS، DPS چیست؟

DPS بخشی از سود هر سهم شرکت است که بین سهامداران تقسیم می‌شود.

EPS سود هر سهم بعد از کسر مالیات است. به عبارت دیگر سود خالص شرکت تقسیم بر تعداد سهام آن و P/E نسبت قیمت سهم به EPS اعلام شده توسط شرکت است.

۱۱- قیمت یک سهم در بازار چگونه تعیین می‌شود؟

تعیین قیمت سهم تابع عوامل مختلفی است که مهمترین آن سودآوری شرکت، انتظار سودآوری آتی شرکت و شرایط کلان اقتصادی کشور است.

۱۲- حجم مبنا را تعریف نمایید؟

حجم مبنا، تعداد اوراق بهادار از یک نوع است که هر روز باید مورد داد و ستد قرار گیرد تا کل درصد تغییر آن روز، در تعیین قیمت روز بعد ملاک باشد.

۱۳- محدودیت حجمی در ورود سفارشات به چه معناست؟

محدودیت حجمی، حداکثر تعداد اوراق بهاداری است که در هر نماد معاملاتی طی هر سفارش در سامانه‌ی معاملات وارد می‌شود. این رقم مضرب صحیحی از «واحد پایه‌ی معاملاتی متعارف» است.

۱۴- بازار گردان کیست و چه کاری میکند؟

بازار گردان، کارگزار یا کارگزار / معامله‌گری است که با اخذ مجوز لازم با تعهد به افزایش نقدشوندگی و تنظیم عرضه و تقاضای اوراق بهادار معین و تحدید دامنه نوسان قیمت آن، به داد و ستد آن اوراق می‌پردازد.

۱۵- آیا ممکن است کسی در اولین دقایق بازار بورس سهامی را بخرد و ساعتی بعد همان را بفروشد؟

بله. با راه اندازی سیستم جدید معاملاتی امکان فروش سهامی که همان روز اقدام به خرید کرده‌اید را دارید.

۱۶- چگونه ممکن است حجم مبنای شرکتی "۱" اعلام شود؟

پس از بازگشایی نمادهایی که دامنه نوسان آن آزاد است (مثلا بعد از مجمع عادی سالانه یا فوق‌العاده) حجم مبنای آن نماد یک خواهد بود. همچنین در فرابورس نیز حجم مبنا یک منظور شده است.

۱۷- منظور از "ح" که گاهی در پایان اسم یک شرکت یا نماد آن آورده می‌شود چیست؟

ح نمایانگر حق تقدم سهام مورد نظر است که به انتهای نماد شرکت اضافه می‌شود و همچنین در ابتدای نام شرکت نیز خواهد آمد.

۱۸- منظور از بهترین عرضه یا بهترین تقاضا چیست؟

بهترین عرضه: منظور پایین‌ترین قیمتی است که برای فروش یک سهم در سیستم معاملات وارد شده است.

بهترین تقاضا: منظور بالاترین قیمتی است که برای خرید سهام در سیستم معاملات وارد شده است.

۱۹- چنانچه یکی از شرکتهای بورسی آگهی پذیره‌نویسی سهام از حق تقدم‌های استفاده نشده را منتشر کند، برای

پذیره‌نویسی آیا علاوه بر قیمت اسمی سهام (۱۰۰ تومان) باید مبلغ دیگری به ازای هر سهم به حساب شرکت واریز کرد؟ این مبلغ چگونه تعیین می‌شود؟

حق تقدم اوراقی است که در اختیار سهامداران قبلی شرکت قرار می‌گیرد و این سهامداران می‌توانند از آن استفاده کنند و در افزایش سرمایه شرکت کنند و یا اینکه آنها را در بازار بفروشند. در صورت شرکت نکردن در افزایش سرمایه (واریز نکردن مبلغ ۱۰۰۰ ریال به ازای هر سهم) و نیز نفروختن آنها در بازار در این مهلت، دوباره آگهی عرضه عمومی ارائه می‌شود و در یک فرصت مشخص این اجازه را می‌دهند تا حق تقدم‌های باقیمانده برای تکمیل افزایش سرمایه شرکت در بازار به هر نرخ که عرضه و تقاضا تعیین کند بفروشند. این مبلغ به حساب دارندگان حق تقدم که از آن استفاده نکرده‌اند واریز می‌شود. شخصی که اوراق حق تقدم را به دست آورد باید با واریز مبلغ ۱۰۰۰ ریال به حساب شرکت در افزایش سرمایه شرکت نماید.

لازم به ذکر است خرید حق تقدم استفاده نشده شما را ملزم به شرکت در افزایش سرمایه و پرداخت مبلغ اسمی آن علاوه بر قیمت بازار حق تقدم می کند (امکان فروش وجود ندارد)

۲۰- حق تقدم به چه کسانی تعلق می گیرد؟ شرایط خرید آن چیست؟

به کسانی که سهام شرکت را در تاریخ مجمع فوق العاده در اختیار داشته باشند حق تقدم تعلق می گیرد. این افراد می توانند حق تقدم خود را در بورس به سایر سرمایه گذاران واگذار نمایند.

برای خرید حق تقدم در بازار نیاز به شرایط خاصی نیست. تنها باید بتوانید در مهلت مقرر شده یا دوباره آن را بفروشید یا اینکه با پرداخت مبلغ اسمی سهام (واریز مبلغ ۱۰۰۰ ریال به حساب شرکت) در افزایش سرمایه شرکت کنید.

۲۱- منظور از سهام ترجیحی چیست؟

سهام ترجیحی بخشی از سهام شرکت است که در راستای برنامه های خصوصی سازی به کارکنان خود شرکت واگذار شده است.

۲۲- چگونه از میزان دارایی سهام خود در شرکتهای بورس مطلع شویم؟

با مراجعه به شرکت سپرده گذاری مرکزی و ارائه اسناد و مدارک خود، یک کد و رمز عبور دریافت می کنید که از طریق آن می توانید در هر زمانی با ورود به اینترنت و سایت شرکت سپرده گذاری مرکزی اطلاعات سهام خود را دریافت نمایید.

همچنین می توانید به کارگزاری که سهام را برای شما خریده (و حساب شما نزد وی بوده) مراجعه نمایید و یا تماس بگیرید تا اطلاعات حساب شما را در اختیارتان قرار دهد.

۲۳- برای استفاده از سامانه معاملات برخط به نرم افزار خاصی نیاز است؟

سامانه معاملات برخط کارگزاری اطمینان سهم نرم افزاری تحت وب است و نیازی به نصب نرم افزاری بر روی سیستم کامپیوتر مشتری نیست. بنابراین فقط با اجرای نرم افزار مرورگر سیستم عامل خود می توانید از این سرویس استفاده کنید. البته توجه به این نکته ضروریست که شرکت کارگزاری اطمینان سهم مرورگر IE و Google Chrome را به عنوان بهترین نرم افزار برای کاربری سیستم آنلاین تریدینگ معرفی مینماید.

۲۴- هنگام ارسال سفارش فروش با پیغام "مانده سهم کافی نیست" مواجه می شوید در حالی که این تعداد سهام را دارا می باشم.

سه احتمال وجود دارد:

۱- تعداد سهام را صحیح وارد نمی کنید.

۲- همان سهم را طی سفارش مجزای دیگر (چه خودتان و به صورت آنلاین و یا کارگزار بر اساس سفارش حضوری و یا اینترنتی شما) وارد سامانه معاملات شده است.

۳- کارگزار ناظر شما در این سهم کارگزار سرویس دهنده معاملات آنلاین نیست.

۲۵- در صورت بروز مشکل در استفاده از نرم افزار چگونه مشکل را رفع نمایم؟

شما می توانید با تماس با واحد آنلاین کارگزاری اطمینان سهم به شماره ۸۸۱۷۱۳۷۲ و یا ۸۸۱۷۱۳۷۳ مشکل را با کارشناسان این بخش در میان بگذارید.

۲۶- در چه بازارهایی نمی توان به صورت آنلاین معامله نمود؟

بر اساس ماده ۱۰ "دستورالعمل اجرایی معاملات برخط اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران"، سازمان می تواند محدودیت هایی بر معاملات آنلاین قرار دهد. در این راستا امکان معامله در برخی از بازار ها برای کاربران آنلاین ممنوع شده است. البته باید عنوان کرد که محدودیت های کنونی برای مشتریان حقیقی بسیار ناچیز و در حد قابل قبولی می باشد. در ادامه کلیه امکانات و محدودیت های معامله آنلاین ذکر گردیده است:

۱- بازار سوم و چهارم فرابورس

۲- همه انواع معاملات عمده و بلوک

۳- سهام شرکت های پذیرفته شده در بازار پایه فرابورس

۲۷- محدودیت های معاملات آنلاین چیست؟

بر اساس ماده ۱۰ "دستورالعمل اجرایی معاملات برخط اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران"، سازمان می تواند محدودیت هایی بر معاملات آنلاین قرار دهد. در حال حاضر این محدودیتها طی بخش نامه هایی به کارگزاران اعلام گردیده که شامل موارد زیر است:

۱- محدودیت در نوع سفارشات:

سفارشات مجاز برای مشتریان بر خط، از لحاظ قیمتی سفارش Limit، از لحاظ زمانی بدون محدودیت شامل Day، Date و Open می باشد.

سفارش محدود یعنی در حجم معین و در قیمت مشخص یا بهتر از آن.

۲- محدودیت در حجم سفارش:

در حال حاضر محدودیتی جهت حجم سفارش علاوه بر محدودیت های عادی هسته معاملات وجود ندارد.

در سیستم معاملات دامنه مجاز حجم با عنوان آستانه حجم تعیین شده که برای همه یکسان است.

۳- محدودیت در زمان معاملات:

الف- ساعت ورود سفارش از ابتدای زمان مجاز ورود سفارشات در سامانه معاملاتی لغایت ساعت ۱۲:۳۰ می باشد.

ب- سفارشات با اعتبار روزانه (DAY) مشتریان برخط باید بلافاصله پس از اتمام ساعت معاملات (ساعت ۱۲:۳۰) توسط سیستم نرم افزاری برخط، حذف گردد.

۴- محدودیت در عرضه های خاص:

الف - مشتریان معاملات بر خط در زمان حراج نمادهای بازگشایی شده امکان ورود سفارش با رعایت محدودیت های قیمتی سفارش را دارند.

عرضه های خاص شامل عرضه اولیه و گشایش نماد می باشد که با مکانیزم حراج انجام می شود.

مشتریان در عرضه های حراج امکان قرار دادن قیمت، بهتر از بهترین قیمت بازار را ندارند.

ب - بورس یا فرابورس باید سهمیه مجزایی را برای هر مشتری معاملات بر خط در کلیه عرضه‌های اولیه تعیین نمایند. مشتریان معاملات بر خط می‌توانند با رعایت محدودیت حجم معامله مشتری بر خط به میزان سهمیه تعیین شده، در عرضه‌های اولیه اقدام به خرید نمایند.

ج - مشتریان بر خط حق رقابت و انجام معامله عمده را ندارند.

۵- محدودیت های قیمتی سفارش:

الف - درصد تفاوت مجاز قیمت سفارش با دامنه مظنه بازار صرفاً در خصوص ورود سفارش در زمان حراج بازگشایی و عرضه اولیه به شرح زیر اعمال می‌گردد:

۱ - قیمت سفارش خرید مشتری معاملات بر خط نمی‌تواند بیشتر از بهترین مظنه خرید بازار باشد.

۲ - قیمت سفارش فروش مشتری معاملات بر خط نمی‌تواند کمتر از بهترین مظنه فروش بازار باشد.

۳ - در صورتی که سفارش خرید یا فروشی در زمان ورود سفارش مشتری وجود نداشته باشد، محدودیت مذکور اعمال نمی‌شود.

ب - درصد تفاوت مجاز قیمت سفارش با آخرین قیمت معامله:

۱ - در صورتی که ارزش سفارش وارده کوچکتر یا مساوی یک میلیون ریال باشد، تفاوت قیمت سفارش خرید یا فروش با آخرین قیمت معامله حداکثر دو درصد می‌تواند باشد. این محدودیت بین ساعت ۰۹:۰۰ الی ۱۲:۳۰ اعمال می‌گردد.

۲ - در صورتی که معامله‌ای در روز جاری انجام نشده باشد، مبنای قیمت آخرین معامله، قیمت پایانی روز قبل است.

در سامانه معاملات بر خط بنا بر محدودیت های اعمال شده توسط سازمان بورس امکان انجام سفارش خرید با ارزش ریالی کمتر از ۱۰۰ هزار تومان وجود ندارد.